

Recunoasterea vorbitorului

Groza Gabriel

Abstract

Recunoasterea vorbitorului se realizeaza prin extragerea caracteristicilor din secventa vicala urmate de instruirea setului de date si testarea. Pentru extragerea caracteristicilor s-au folosit MFCC si LPC, pentru antrenare s-a folosit algoritmul de cuantizare vectoriala si programul a fost implementat in python.

1. Introduction

Recunoasterea vorbitorului este o parte importanta a interactiunii om computer. Este un subiect important in prelucrarea semnalului vocal si are o varietate de aplicatii in special in domeniul securitatii sistemelor.

Semnalele de audiofrecvență au spectrul în intervalul 10-20Hz, 20-25kHz si sunt percepute de urechea umană când sunt sub formă de variații ale presiunii aerului. Semnalul audio poate fi: vocal sau muzical. Semnalul vocal are spectrul extins de la 20-40 Hz la 8 –10 kHz.[1]

Semnalele vocale au un rol crucial in comunicarea interumana. Sistemul vocal uman este format din totalitatea organelor fona- toare: plamâni, esofag, laringe, corzi vocale, faringe, cavitatea orala, cavitatea nazala, limba, val palatin, maxilar si buze. Avand la baza acest sistem producere a vorbirii, modelarea acestui proces complex necesita anumite simplificari si aproximari, multitudinea proceselor implicate si complexitatea lor neputând fi modelata corect în totalitate. Aplicatiile de codare, recunoastere sau sinteza a semnalului vocal pot fi implementate mai usor prin modelarea producerii vorbirii.

Semnalul vocal poate fi înregistrat folosind un microfon. Cu ajutorul diafragmei, microfonul realizeaza conversia miscarii particulelor de aer generate de fonație, în curent electric (semnal). Semnalul astfel rezultat poate fi stocat fie în format analogic, fie digital. Desi în domeniul analogic, informatia stocata este în mod teoretic fara pierderi de informatie, acest format face mai dificila analiza si postprocesarea semnalului înregistrat. Astfel ca, este preferat domeniul digital. [2]

Semnalul audio este cvasi-stationar. Pe intervale temporale scurte poate parea stationar dar semnalul variaza foarte mult in perioade temporale mai mari. Pentru a vizualiza semnalul in frecventa este necesata o transformata Fourier iar reprezentarea 3D a analizei Fourier de durata scurta se numeste spectrograma care este o reprezentare atât în timp cât și în frecvență a semnalului.

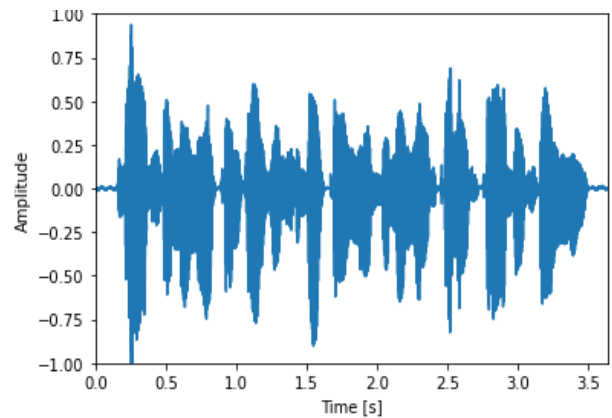

Figura 1. Semnal vocal

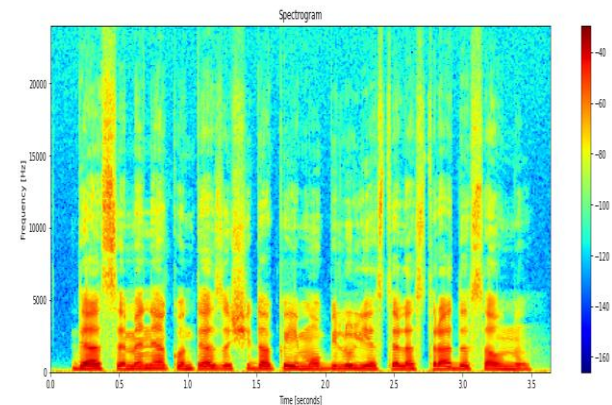

Figura 2. Spectrograma semnalului

2. Fundamentare teoretica

Inteligența artificială reprezinta un set de algoritmi care ajuta calculatorul sa generalizeze, sa recunoasca tipare sau caracteristici din date si sa imite intelectul uman. Aceasta, folosind rețele neuronale poate lua decizii, care ar necesita in mod normal expertiza umana, utilizand date in timp real.[3] Retelele neuronale sunt seturi de algoritmi, modelati dupa creierul uman, capabili sa recunoasca tiparele. Pentru ca datele sa fie recunoscute de catre algoritmi acestea trebuie sa fie transformate in date numerice, continute in vectori.[4] Retelele neuronale sunt utile pentru gruparea si clasificarea datelor in functie de similitudini. Acestea pot extrage si caracteristici provenite de la alti algoritmi pentru grupare si clasificare.

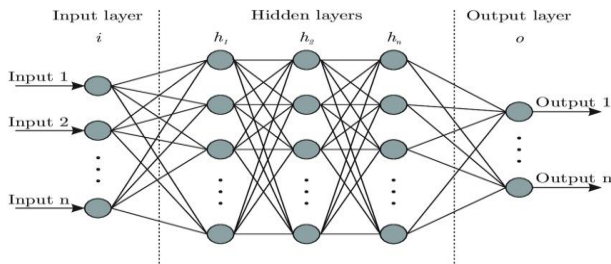

Figura 3. Retea neuronală profundă[5]

Retelele neuronale compuse din mai multe straturi sunt rețele profunde.

Straturile sunt formate din noduri, numiti si neuroni, care combina datele de intrare cu un set de coeficienti avand ca rezultat amplificarea sau diminuarea semnificatiei intrarii cu privire la sarcina pe care algoritmul incerca sa o invete. Combinatiile de date de intrare si coeficienti sunt insumate si apoi suma este testata pentru a determina daca semnalul respectiv ar trebui sa treaca in continuare prin rețeaua neuronală pentru a contribui la rezultatul final. Dacă semnalele trec atunci neuronal a fost activat.[6]

Deoarece sunt mult mai profunde, adică au un număr mare de straturi prin care datele trebuie să treacă în procesul de recunoaștere al modelului, rețelele de învățare profundă se disting de rețelele neuronale cu un singur strat.[6]

Alegerea caracteristicilor de extras din vorbire este cea mai semnificativă parte a recunoașterii vorbitorului. Algoritmul ales utilizează în preprocesare MFCC și LPC.

Coeficienții Mel Cepstrali (MFCC) au fost introdusi de Davis și Mermelstein în anii 1980 și sunt o caracteristică utilizată pe scară largă în recunoașterea automată a vorbirii. Aceștia reprezintă energia medie din benzile de frecvență date un banc de filtre de lungime N, egal distanțate pe scala Mel. În prezent, analiza MFCC este considerată metoda standard pentru extragerea caracteristicilor din vorbire. [7]

Pasi pentru a calcula coeficientii:

1. Împartim semnalul în cadre de 25ms cu o suprapunere de 10ms. 10ms. Fiecare cadru este multiplicat cu o fereastră Hamming.
2. Periodograma fiecărui cadru de vorbire este calculată făcând mai întâi un FFT de 512 esantioane pe cadre individuale, luând apoi spectrul de putere:

$$P(k) = \frac{1}{N} |S(k)|^2 \quad (1)$$

3. Întregul interval de frecvență este împărțit în 'n' bănci de filtru, care este și numărul de coeficienți pe care îi dorim.
4. Calculăm energiile băncii de filtru înmulțind fiecare banc de filtru cu spectrul de putere și adunând coeficienții. Odată realizat acest lucru, rămânem cu „n” numere care ne dau un indiciu a cantității de energie din fiecare banc de filtrare.
5. Luăm logaritmul acestor energii „n” și calculăm transformarea discretă a cosinusului pentru a obține MFCC-urile finale.[8]

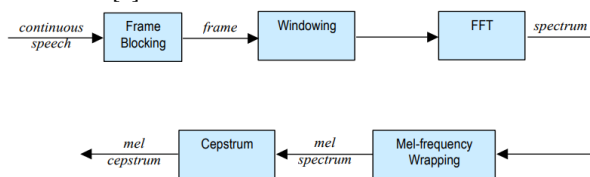

Figura 4. Schema calculării coeficienților Cepstral Mel Frequency[8]

Coeficienții de predicție liniară (LPC):

Codarea prin predicție liniară este o metodă digitală pentru codificarea semnalelor analogice în care esanționul curent este prezis ca o combinație liniară ale ultimelor x esantioane + o erare de predicție.[9]

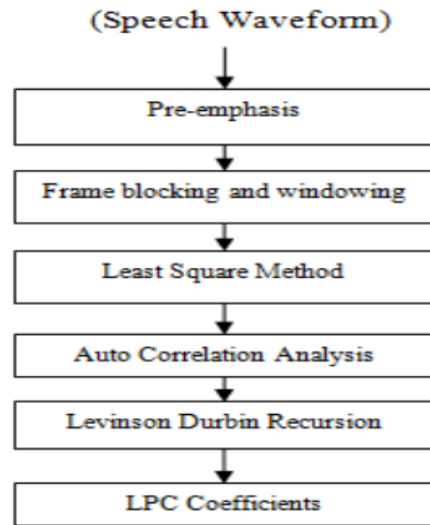

Figura 5. Schema block a procesului de extragere al coeficienților LPC[9]

Pentru a estima coeficienții LPC, care sunt dați de variabila a, utilizăm ecuațiile Yule-Walker care folosesc funcția de autocorelație R: [8]

$$R(l) = \sum_{n=1}^N x(n)x(n-l) \quad (2)[8]$$

Utilizăm forma finală a ecuației Yule-Walker :

$$\sum_{k=1}^p \alpha_k R(l-k) = -R(l) \quad (3) [8]$$

Iar pentru a determina coeficienții prezisi trebuie să rezolvăm un set de p ecuații cu p necunoscute:

$$\begin{bmatrix} R_0 & R_1 & R_2 & \dots & R_{p-1} \\ R_1 & R_0 & R_1 & \dots & R_{p-2} \\ \vdots & \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ R_{p-1} & R_{p-2} & R_{p-3} & \dots & R_0 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} a_1 \\ a_2 \\ \vdots \\ a_p \end{bmatrix} = - \begin{bmatrix} R_1 \\ R_2 \\ \vdots \\ R_p \end{bmatrix} \quad (4) [9]$$

În aplicația practică, pentru a avea rezultate mai precise, coeficienții LPC au fost normalizați astfel încât să se situeze între [-1,1]. Pentru calculul coeficienților „p” ai fiecărui cadru semnal audio a fost împărțit în cadre de 25 ms cu suprapunerea de 10ms.[8]

Cuantizarea vectorială, folosită inițial în comprimarea datelor este o tehnică de cuantificare clasică folosită în procesarea semnalului care permite modelarea vectorilor de probabilitate prin distribuția vectorilor prototip și este o modalitate foarte eficientă pentru a economisi lărgimea de bandă și spațial de stocare pentru codarea vorbirii. Cuantizarea vectorială este

folosita pentru compresia datelor cu pierderi si pentru corectarea datelor cu pierderi si estimarea densitatii. Acest algoritm se bazeaza pe invatare competitiva si pe algoritmi de invatare profunda si poate fi inteles ca un caz special la unele rețele neuronale artificiale.[10]

Cuantizarea vectoriala este un proces de mapare al vectorilor de la un spatiu vectorial mare la un numar finit de regiuni din acel spatiu. Fiecare regiune poarta numele de cluster si este reprezentata de centrul sau numit cuvânt de cod. Totalitatea cuvintelor de cod formeaza codebookul. Codebookul este specific si unic pentru fiecare vorbitor si se determina cu ajutorul algoritmului LBG. Algoritmul LBG grupeaza un set de vectori L într-un set de vectori de coduri M. Practic algoritmul LBG proiecteaza in mai multe etape un codebook cu M vectori pornind mai intai de la proiectarea unui codebook cu un singur vector apoi foloseste o tehnica de divizare pe cuvinte de cod pentru a realiza un cod cu doi vectori si asa mai departe pana ajunge la M-ul dorit [8]

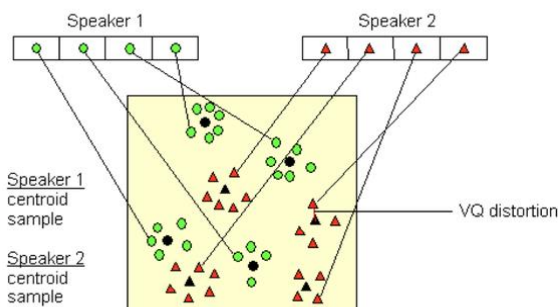

Figura 6. Diagrama conceptuala care ilustreaza procesul de cuantizare vectoriala[11]

3. Rezultate experimentale

Pentru testare am folosit sase dataseturi diferite

Primul dataset testat este format din 8 inregistrari ale unor femei care pronunta 'zero'. Acuratetea rezultatelor nu este foarte mare, 37.5% pentru MFCC si 50% pentru LPC.

```
Training complete
Now speaker 1 features are being tested
Speaker 1 in test matches with speaker 1 in train for training with MFCC
Speaker 1 in test matches with speaker 1 in train for training with LPC
Now speaker 2 features are being tested
Speaker 2 in test matches with speaker 2 in train for training with MFCC
Speaker 2 in test matches with speaker 2 in train for training with LPC
Now speaker 3 features are being tested
Speaker 3 in test matches with speaker 3 in train for training with MFCC
Speaker 3 in test matches with speaker 3 in train for training with LPC
Now speaker 4 features are being tested
Speaker 4 in test matches with speaker 4 in train for training with MFCC
Speaker 4 in test matches with speaker 4 in train for training with LPC
Now speaker 5 features are being tested
Speaker 5 in test matches with speaker 5 in train for training with MFCC
Speaker 5 in test matches with speaker 5 in train for training with LPC
Now speaker 6 features are being tested
Speaker 6 in test matches with speaker 3 in train for training with MFCC
Speaker 6 in test matches with speaker 1 in train for training with LPC
Now speaker 7 features are being tested
Speaker 7 in test matches with speaker 8 in train for training with MFCC
Speaker 7 in test matches with speaker 8 in train for training with LPC
Now speaker 8 features are being tested
Speaker 8 in test matches with speaker 8 in train for training with MFCC
Speaker 8 in test matches with speaker 8 in train for training with LPC
Accuracy of result for training with MFCC is 37.5 %
Accuracy of result for training with LPC is 50.0 %
```

Al 2-lea dataset testat este format din 8 inregistrari audio in care diverse personaje pronunta "dogs are sitting by the door". Acuratetea rezultatelor este de 25% pentru MFCC si 37.5% pentru LPC.

```
Now speaker 1 in test matches with speaker 1 in train for training with LPC
Now speaker 2 features are being tested
Speaker 2 in test matches with speaker 1 in train for training with MFCC
Speaker 2 in test matches with speaker 1 in train for training with LPC
Now speaker 3 features are being tested
Speaker 3 in test matches with speaker 1 in train for training with MFCC
Speaker 3 in test matches with speaker 1 in train for training with LPC
Now speaker 4 in test matches with speaker 6 in train for training with MFCC
Speaker 4 in test matches with speaker 4 in train for training with LPC
Now speaker 5 features are being tested
Speaker 5 in test matches with speaker 1 in train for training with MFCC
Speaker 5 in test matches with speaker 1 in train for training with LPC
Now speaker 6 features are being tested
Speaker 6 in test matches with speaker 6 in train for training with MFCC
Speaker 6 in test matches with speaker 7 in train for training with LPC
Now speaker 7 features are being tested
Speaker 7 in test matches with speaker 6 in train for training with MFCC
Speaker 7 in test matches with speaker 7 in train for training with LPC
Now speaker 8 features are being tested
Speaker 8 in test matches with speaker 1 in train for training with MFCC
Speaker 8 in test matches with speaker 1 in train for training with LPC
Accuracy of result for training with MFCC is 25.0 %
Accuracy of result for training with LPC is 37.5 %
```

Datasetul 3 este format din doua inregistrari in limba araba. Acuratetea rezultatelor este de 50% pentru MFCC si 50% pentru LPC

```
Training complete
Now speaker 1 in test matches with speaker 1 in train for training with MFCC
Speaker 1 in test matches with speaker 1 in train for training with LPC
Now speaker 2 features are being tested
C:\Users\Gabri\Desktop\Speaker-Recognition-master\LPC.py:19: RuntimeWarning: invalid value encountered in true divide
  result = r/(variance*(np.arange(n, 0, -1)))
Speaker 2 in test matches with speaker 1 in train for training with MFCC
Speaker 2 in test matches with speaker 1 in train for training with LPC
Accuracy of result for training with MFCC is 50.0 %
Accuracy of result for training with LPC is 50.0 %
```

Al 4-lea dataset testat este format din 8 inregistrari audio mai mari de 10 secunde ale unor femei si barbati. Acuratetea rezultatelor nu este foarte mare, 25% pentru MFCC si 62.5% pentru LPC.

```
Now speaker 1 features are being tested
Speaker 1 in test matches with speaker 6 in train for training with MFCC
Speaker 1 in test matches with speaker 3 in train for training with LPC
Now speaker 2 features are being tested
Speaker 2 in test matches with speaker 6 in train for training with MFCC
Speaker 2 in test matches with speaker 2 in train for training with LPC
Now speaker 3 features are being tested
Speaker 3 in test matches with speaker 6 in train for training with MFCC
Speaker 3 in test matches with speaker 3 in train for training with LPC
Now speaker 4 features are being tested
Speaker 4 in test matches with speaker 1 in train for training with MFCC
Speaker 4 in test matches with speaker 1 in train for training with LPC
Now speaker 5 features are being tested
Speaker 5 in test matches with speaker 2 in train for training with MFCC
Speaker 5 in test matches with speaker 5 in train for training with LPC
Now speaker 6 features are being tested
Speaker 6 in test matches with speaker 6 in train for training with MFCC
Speaker 6 in test matches with speaker 6 in train for training with LPC
Now speaker 7 features are being tested
Speaker 7 in test matches with speaker 2 in train for training with MFCC
Speaker 7 in test matches with speaker 3 in train for training with LPC
Now speaker 8 features are being tested
Speaker 8 in test matches with speaker 8 in train for training with MFCC
Speaker 8 in test matches with speaker 8 in train for training with LPC
Accuracy of result for training with MFCC is 25.0 %
Accuracy of result for training with LPC is 62.5 %
```

Al 5-lea dataset testat este format din 8 inregistrari audio mai mari de 10 secunde ale unor femei. Acuratetea rezultatelor nu este foarte mare, 50% pentru MFCC si 50% pentru LPC.

```
Now speaker 1 features are being tested
Speaker 1 in test matches with speaker 7 in train for training with MFCC
Speaker 1 in test matches with speaker 8 in train for training with LPC
Now speaker 2 features are being tested
Speaker 2 in test matches with speaker 6 in train for training with MFCC
Speaker 2 in test matches with speaker 2 in train for training with LPC
Now speaker 3 features are being tested
Speaker 3 in test matches with speaker 3 in train for training with MFCC
Speaker 3 in test matches with speaker 3 in train for training with LPC
Now speaker 4 features are being tested
Speaker 4 in test matches with speaker 4 in train for training with MFCC
Speaker 4 in test matches with speaker 3 in train for training with LPC
Now speaker 5 features are being tested
Speaker 5 in test matches with speaker 5 in train for training with MFCC
Speaker 5 in test matches with speaker 5 in train for training with LPC
Now speaker 6 features are being tested
Speaker 6 in test matches with speaker 8 in train for training with MFCC
Speaker 6 in test matches with speaker 3 in train for training with LPC
Now speaker 7 features are being tested
Speaker 7 in test matches with speaker 7 in train for training with MFCC
Speaker 7 in test matches with speaker 8 in train for training with LPC
Now speaker 8 features are being tested
Speaker 8 in test matches with speaker 6 in train for training with MFCC
Speaker 8 in test matches with speaker 8 in train for training with LPC
Accuracy of result for training with MFCC is 50.0 %
Accuracy of result for training with LPC is 50.0 %
```

Al 6-lea dataset testat este format din 8 inregistrari audio mai mari de 10 secunde ale unor barbati. Acuratetea rezultatelor nu este foarte mare, 12.5% pentru MFCC si 75% pentru LPC.

```
Now speaker 1 features are being tested
Speaker 1 in test matches with speaker 5 in train for training with MFCC
Speaker 1 in test matches with speaker 1 in train for training with LPC
Now speaker 2 features are being tested
Speaker 2 in test matches with speaker 5 in train for training with MFCC
Speaker 2 in test matches with speaker 2 in train for training with LPC
Now speaker 3 features are being tested
Speaker 3 in test matches with speaker 6 in train for training with MFCC
Speaker 3 in test matches with speaker 2 in train for training with LPC
Now speaker 4 features are being tested
Speaker 4 in test matches with speaker 1 in train for training with MFCC
Speaker 4 in test matches with speaker 4 in train for training with LPC
Now speaker 5 features are being tested
Speaker 5 in test matches with speaker 5 in train for training with MFCC
Speaker 5 in test matches with speaker 5 in train for training with LPC
Now speaker 6 features are being tested
Speaker 6 in test matches with speaker 5 in train for training with MFCC
Speaker 6 in test matches with speaker 6 in train for training with LPC
Now speaker 7 features are being tested
Speaker 7 in test matches with speaker 1 in train for training with MFCC
Speaker 7 in test matches with speaker 4 in train for training with LPC
Now speaker 8 features are being tested
Speaker 8 in test matches with speaker 1 in train for training with MFCC
Speaker 8 in test matches with speaker 8 in train for training with LPC
Accuracy of result for training with MFCC is 12.5 %
Accuracy of result for training with LPC is 75.0 %
```

Pentru o testare suplimentara, folosind datasetul 6 am schimbat numarul de caracteristici MFCC, initial fiind 12 si ordinul coeficientilor LPC, initial fiind 15 in:

nfiltbank =12 si orderLPC =25

```
Accuracy of result for training with MFCC is 12.5 %
Accuracy of result for training with LPC is 62.5 %
```

nfiltbank =12 si orderLPC =17

```
Accuracy of result for training with MFCC is 12.5 %
Accuracy of result for training with LPC is 37.5 %
```

nfiltbank =12 si orderLPC =10

```
Accuracy of result for training with MFCC is 12.5 %
Accuracy of result for training with LPC is 37.5 %
```

nfiltbank =12 si orderLPC =5

```
Accuracy of result for training with MFCC is 12.5 %
Accuracy of result for training with LPC is 50.0 %
```

nfiltbank =7 si orderLPC =4

```
Accuracy of result for training with MFCC is 25.0 %
Accuracy of result for training with LPC is 37.5 %
```

nfiltbank =7 si orderLPC =7

```
Accuracy of result for training with MFCC is 25.0 %
Accuracy of result for training with LPC is 62.5 %
```

nfiltbank =7 si orderLPC =15

```
Accuracy of result for training with MFCC is 25.0 %
Accuracy of result for training with LPC is 75.0 %
```

Observam ca pentru nfiltbank = 7(numarul de caracteristici MFCC) orderLPC =15(ordinul coeficientilor LPC) obtinem o acuratete mai buna pentru MFCC.

4. Concluzii

Dataset	Acuratete MFCC	Acuratete LPC
1	37.5%	50%
2	25%	37.5%
3	50%	50%
4	25%	62.5%
5	50%	50%
6	12.5%	75%

Se observa per total o acuratete mai mare pentru secventele audio codate cu coeficienti de predictive liniara.

5. Bibliografie

- [1] http://rf-opto.etc.tuiasi.ro/docs/files/RRCS_cap%202.pdf
- [2] Lab#2_WorkingWithSpeechFiles
- [3] https://www.scrip.org/html/2-3400378_55265.htm
- [4] https://ro.wikipedia.org/wiki/Re%C8%9Bea_neural%C4%3
- [5] <https://medium.com/@gabriel.mayers/artificial-neural-networks-demystified-d7cbfb6c6916>
- [6] <https://wiki.pathmind.com/neural-network>
- [7] <http://practicalcryptography.com/miscellaneous/machine-learning/guide-mel-frequency-cepstral-coefficients-mfccs/>
- [8] https://web.stanford.edu/~odas/Documents/speaker_recognition_report.pdf
- [9] Lattice Filter Model of Human Vocal Tract Neha Garg1 , Rakesh Garg2 ECE Department, KITM, Kurukeshtra, India
- [10] https://en.wikipedia.org/wiki/Vector_quantization
- [11] <https://timee1994.weebly.com/speaker-recognition.html>
- [12] <https://github.com/orchidas/Speaker-Recognition>